

Talentontwikkeling en plezier

Een inspirerend verhaal ...

“Op een dag kwamen de dieren uit het bos bijeen en zeiden: “We moeten een school stichten. Een school voor dieren om echt en volledig DIER te kunnen worden.” En ze vroegen een klein groepje uit hun midden om een leerplan te maken voor de school.

De commissie ging meteen aan het werk. Het konijn stond er op dat ‘hardlopen’ in het programma werd opgenomen. De torenvalk vond ‘kunstvliegen’ het belangrijkste. De karpers maakte duidelijk dat ‘geruisloos zwemmen’ erbij moest en de eekhoorn maakte zich sterk voor het onderdeel ‘klimmen tegen kaarsrechte stammen van torenhoge bomen’. En zo geschiedde. De school werd opgesteld.

De schoolleiding zei dat de dieren zich in alle vakken moesten bekwaamen. Om echt DIER te kunnen zijn. Toen ging er iets verschrikkelijks fout. Het konijntje was wereldkampioen hardlopen. Geen dier kon zo snel wegsprinten en haken slaan als hij. De schoolleiding vond dat het voor het konijntje belangrijk was, voor lichaam en geest, dat hij zich ook bekwaamde in het vliegen. Men zette het konijntje op een hoge tak en zei: “Toon ons je vliegkunsten.” Het arme dier sprong, tuimelde naar beneden, brak een achterpoot en kreeg tijdens het vallen een gat in z’n hoofd. Zo kwam het dat hij voor het hardlopen toch niet meer dan een 6 kreeg in plaats van een 10. Maar voor vliegen kreeg hij een 3 in plaats van een 1. Want hij had het toch maar geprobeerd. De schoolleiding was zeer tevreden.

Met open mond zagen de dieren hoe de torenvalk - tijdens de opwarming - zijn acrobatische kunsten in de lucht vertoonde. Toch merkte de schoolleiding, dat het voor een valk van grote waarde was als hij, net als het konijn, holen kon graven in de grond. De valk deed nu zijn uiterste best, brak jammer genoeg zijn snavel en kneusde zijn vleugels. Waardoor hij nauwelijks nog kon vliegen en in plaats van een 10 met een 5 eindigde. Maar om holen graven haalde hij een 4 in plaats van een 1.

En evenzo verging het alle andere dieren. En wie haalde ten slotte de beste cijfers? Dat was de hersenloze kwal, die zwibbelend en zwabbelend alle proeven redelijk wist te doorstaan. Haar botten breken kon zij niet - ze had er immers geen. En zo werd zij, zwibbel de zwabbel tot het beste dier van de klas uitgeroepen ...”

Uit: ‘Bijna iedereen kon omvallen’, Querido, Amsterdam, 1993 (Toon Tellegen)

Het verhaal hiernaast is een illustratie van hoe we binnen het onderwijs dikwijls naar kinderen en jongeren kijken. We kijken vanuit een norm (eindtermen, leerplandoelstellingen, ...) naar gedrag en stellen zo de tekorten vast. Groeien wordt hierbij gezien als het **wegwerken van tekorten**.

Een tweede manier om groei na te streven, is het **ontwikkelen van sterktes**. Hierbij is er niet zo zeer sprake van een norm, wel van ambities, aspiraties en dromen over wie kinderen en jongeren willen zijn. Men geeft kansen om talenten te ontplooiën en uit te bouwen zodat kinderen en jongeren steeds een stapje verder ontwikkelen in de richting van wat ze willen bereiken.

Bij de ontwikkeling van kinderen en jongeren gaat het altijd om een **combinatie van beide perspectieven**. Wel moeten we onthouden dat kinderen en jongeren enkel in staat zijn om met de eisen van het eerste perspectief om te gaan, wanneer ze voldoende energie, weerbaarheid en veerkracht hebben. Dat halen ze uit het tweede perspectief.

1. Wat is ‘talentontwikkeling en plezier’?

Om te kunnen kiezen voor talent moet je weten wat talent is. Daarom geven we in wat volgt een korte definiëring en een aantal handvaten om talent te herkennen.

1.1. Definitie

Talent heeft te maken met een **natuurlijke begaafdheid of aanleg**. Mensen die een talent hebben, hebben de gave of aanleg die hen het **potentieel geeft om heel erg goed te worden** in bepaald aspect van het functioneren. Elk kind en jongere bezit zo’n zaadje waaruit talent kan groeien.

Toch is een **aangeboren gave niet voldoende** om van talent te kunnen spreken. Het potentieel moet nog groeien zodat het ook zichtbaar wordt in het handelen. Daarom dat er in de literatuur vaak gesproken wordt van 'talent in actie'. Begeleiders/talentontwikkelaars spelen hier een belangrijke rol in. Zij moeten kinderen en jongeren gedrag aanleren dat past bij hun talent en hun talent stimuleert (meer info: 3.3. 'Investeren in zelfbeeld en hefboomvaardigheden).

Talent is in die zin ook **verschillend van een competentie**. Een competentie is een observeerbare eigenschap onder de vorm van kennis, vaardigheid en attitude die bijdraagt tot succesvol functioneren in een specifieke rol of bepaalde context. Een talent is dus **ruimer dan een competentie** omdat ze de specifieke context overschrijden en vaak persoonlijker zijn. Toch spelen bepaalde competenties (hefboomvaardigheden, motivatie en geloof in eigen groeikracht) een belangrijke rol bij het ontwikkelen van talent.

1.2. Hoe talent herkennen?

Om talenten bij kinderen en jongeren op te merken, moet je **heel goed kijken en luisteren**. Een kind of jongere dat zijn talenten inzet herken je aan de **talentenblik**, hij/zij gaat helemaal op in de activiteit/bezigheid en is niet makkelijk uit concentratie te halen.

Talentmomenten, zijn activiteiten waar kinderen/jongeren:

- enorm naar uitkijken;
- intens van genieten, plezier aan beleven;
- niet bezig zijn met wat anderen van hen denken;
- voldoening uithalen;
- de tijd vergeten;
- energie van krijgen;
- spontaan het beste van zichzelf laten zien en
- heel snel en veel bij leren.

Kinderen en jongeren tonen hun talenten vooral op **momenten** waarop ze **zonder instructie** spelen, dat zijn momenten waarop ze helemaal zelf kunnen beslissen wat ze doen. Het zijn dé uitgelezen momenten om hen te observeren en informatie over hun talenten te verzamelen.

Er zijn ondertussen heel wat **tools/instrumenten** op de markt die kunnen helpen bij het spotten van talenten (cfr. 4. 'Instrumenten'). Veel van deze instrumenten werken met verschillende talentgebieden die gebaseerd zijn op de **8 intelligenties van Gardner (1983)**.

Gardner beperkt zich niet tot cognitieve intelligentie maar kent aan intelligentie een ruimere definitie toe waarbij 'intelligentie' gedefinieerd wordt als 8 intelligentiegebieden die naast elkaar staan en allemaal belangrijk zijn in het leren.

Volgens Gardner is iemand intelligent als hij bekwaam is om te leren in een leeromgeving die rijk is aan prikkels. Iedereen beschikt volgens Gardner over een aantal goed en minder goed ontwikkelde intelligenties. Mensen leren op verschillende manieren en maken daarbij gebruik van verschillende intelligenties. Hetzelfde kan gezegd worden over talenten. Mensen beschikken over diverse talenten, waarbij het ene talent niet beter is dan het andere maar ze allemaal bijdragen aan de totale ontwikkeling.

Bron: Landelijk Informatiepunt (Hoogbegaafdheid PO)

hoogbegaafdheid.slo.nl

De Brede School kan een positieve invloed uitoefenen op de ontwikkeling van alle acht intelligenties uit het model van Gardner door een gevarieerde en uitdagende omgeving te creëren waarbij 'leerstof' op verschillende manieren wordt benaderd en waarbij elk(e) kind/jongere zijn talent kan inzetten om de 'leerstof' te verwerken.

'Elke school kan met MEERVOUDIGE INTELLIGENTIE aan de slag', zegt Karine van Acker, directeur van De Letterdoos. 'Ieder kind heeft talenten. De ene is woord-knap, de andere beeld-knap of natuur-knap. Je moet de intelligenties ontdekken en er iets mee doen.' De hele school is geïnspireerd op de 8 intelligentie van psycholoog Howard Gardner.

Meer weten? Neem een kijkje op www.klasse.be/tvklasse/19785-Meervoudige-Intelligentie#.UyxZoqh5MjA

2. Waarom werken aan talentontwikkeling?

Werken aan talentontwikkeling **draagt bij tot de ontwikkeling van kinderen en jongeren en zorgt voor gelijke kansen.**

Wanneer kinderen en jongeren bezig zijn met wat ze graag doen, is er een **verhoogde betrokkenheid** wat het leerproces ten goed komt. Werken aan talentontwikkeling zorgt dus voor **een beter leerrendement**. Wie doet wat hij graag doet en goed kan, laadt ook zijn batterij op. Werken aan talentontwikkeling **verhoogt dus de energie en motivatie** van kinderen en jongeren, ook voor taken die minder vanzelfsprekend zijn.

Als kinderen en jongeren de kans krijgen om hun talent te ontdekken en te ontwikkelen, ontdekken ze positieve dingen over zichzelf. Hierdoor krijgen ze een **positief zelfbeeld, stijgt hun eigenwaarde** en ontwikkelen ze **voldoende zelfvertrouwen om eigen grenzen te verleggen**. Wie zichzelf kent en een positief zelfbeeld heeft, maakt een doordachtere studie- en beroepskeuze en is m.a.w. **beter gewapend voor de toekomst**.

Deze positieve effecten op de ontwikkeling van kinderen en jongeren **komen** ook onrechtstreeks **ten goede aan de maatschappelijke ontwikkeling**. Onze maatschappij heeft divers talent nodig om zichzelf voortdurend te kunnen veranderen en vernieuwen.

3. Hoe voor een kwaliteitsvolle invulling zorgen?

Wanneer het om talentontwikkeling gaat, is het moeilijk om een standaardmethode te bepalen. We weten wel dat een aantal factoren van belang zijn. Aanleg is er één van (hoewel ook dit ter discussie staat), maar is zeker niet allesbepalend. Om je talent in te zetten en zichtbaar te maken heb je **een context of omgeving nodig die aansluit op je motivatie en drijfveren**.

Het gaat dus vooral om **de juiste combinatie van motivatie, voorzieningen, goede voorbeelden en stimulerende begeleiding**.

3.1. Een rijk aanbod creëren

Kinderen en jongeren begeleiden bij het ontdekken en ontwikkelen van hun talenten, betekent de krachten die ze hebben tot ontwikkeling brengen en aansluiten bij wat hen boeit. Talentontwikkeling gebeurt niet door de lerende iets aan te praten of door uit te leggen wat de basisprincipes zijn. **Een kind/jongere ontdekt pas zijn talenten in interactie met de omgeving**. De kwaliteit van die omgeving, zowel in de vrije tijd als binnen de school, en de verbindingen daartussen, spelen dus een belangrijke rol. **Hoe rijker het aanbod, hoe groter de kans dat talenten ontdekt en ontwikkeld worden**.

Kinderen en jongeren kiezen meestal voor de activiteiten die ze 'leuk' vinden. Nieuw materiaal of een lieve juf kan hierin een bepalende factor zijn. Hoewel we het welbevinden niet uit het oog mogen verliezen, is het ook aangewezen om kinderen/jongeren te laten kennismaken met nieuwe ontwikkelingsmogelijkheden en ervaringen. Vrije keuzes komen immers niet altijd overeen met hun aanwezige (verborgen) talenten. Vooral verlegen of faalangstige kinderen hebben soms extra begeleiding en stimulans nodig om nieuwe uitdagingen aan te gaan.

De Brede School kan in het creëren van een breed en gevarieerd aanbod nieuwe kansen bieden. De **diversiteit aan partners biedt extra mogelijkheden** om het **aanbod te verbreden** en/of om **de kaart van breed leren** te trekken.

AANDACHTSPUNTEN bij de ontwikkeling van het aanbod

- **Komt het bestaande aanbod tegemoet aan de lokale noden?**
Breed het aanbod uit (maak het groter en/of meer divers), maak het bestaande aanbod indien nodig toegankelijker.
- **Vinden kinderen, jongeren en hun ouders hun weg naar het bestaande aanbod?**
Maak het aanbod toegankelijker, verlaag drempels tot deelname, investeer in kennismaking met en toeleiding naar het aanbod.
- **Leent de fysieke omgeving zich voldoende tot het ontwikkelen van talenten (speelruimte, netheid, veiligheid, ...)?**
Zet acties op m.b.t. het kernaspect 'veiligheid' (cfr. Inspiratiefiche kernaspect 'veiligheid').
- **Hebben kinderen en jongeren de mogelijkheid om competenties te oefenen in levensechte context (m.a.w. in onderlinge samenhang en verbonden met een concrete maatschappelijke context)?**
Investeer in verbindingen tussen binnen- en buitenschools leren.

VLAGGEN EN WIMPELS ging in 1998 van start als een project rond actieve kunstbeoefening en buurtgerichte actie in basisscholen. Een school kiest een kunstenaar die een jaar lang met de leerlingen, de leerkrachten en de buurt een kunstzinnig project uitwerkt a rato van één dag in de week. Binnen de projecten staat een brede benadering van competenties aangesproken en dit op geïntegreerde manier. Er worden verbindingen gelegd met de reguliere schoolse competenties en er is expliciet aandacht voor creatieve en sociale competenties. Meer informatie over concrete acties vind je op <http://www.ond.vlaanderen.be/bredeschool/proefprojecten/>

3.2. Ruimte laten voor initiatief van kinderen en jongeren

Kinderen en jongeren laten zich niet steeds voorschrijven wanneer en hoe ze leren. Vaak gaan ze (samen met leeftijdsgenoten) op eigen houtje op ontdekking en geven ze zo mee vorm aan hun ontwikkeling. Een sterk aanbod laat daarom **ruimte voor de invulling van kinderen en jongeren zelf** en houdt rekening met hun interesses.

Activiteiten die kinderen en jongeren boeien, maken de nodige energie bij hen vrij om **duurzame leerprocessen** aan te gaan.

Gemotiveerde kinderen en jongeren spenderen immers meer tijd aan het leerproces. Bovendien hebben ze **meer veerkracht** om met tegenslagen om te gaan.

Een Brede School die op maat wil werken betreft dus kinderen en jongeren **op diverse niveaus** (meedoen, meedenken en/of meebeslissen) bij haar werking en **op verschillende momenten doorheen het Brede Schoolproces** (bij het verkennen, plannen, uitvoeren en/of evalueren). Participatie gaat in deze dus verder dan het bevragen van kinderen en jongeren over hun noden en wensen. Het gaat vooral om het geven van 'autonomie', kinderen en jongeren de kans geven **hun leerproces mee te vormen en hen hiervoor (mede) verantwoordelijk maken**.

**Het ABC van
motivatie/betrokkenheid**

Autonomie
VerBondenheid
Competentie

3.3. Investeren in zelfbeeld en hefboomvaardigheden

Om talent te kunnen ontwikkelen is het **belangrijk om over gedrag te beschikken dat dit talent stimuleert** i.p.v. ondergraaft. Als begeleider/talentontwikkelaar is het daarom belangrijk voldoende oog te hebben voor het zelfbeeld van het kind/ de jongere en het ontwikkelen van hefboomvaardigheden die het mogelijk maken om hun talent in te zetten in verschillende contexten.

a. Geloof in eigen groeikracht door het kind en de jongere zelf

Onderzoek van Carol Dweck geeft aan dat groeikansen ook samenhangen met je zelfbeeld. Ze heeft aangetoond dat kinderen en jongeren die ervan uitgaan dat ze kunnen blijven groeien door ervoor te gaan, een **leerhouding** hebben **gericht op uitdaging en het verleggen van grenzen**. Dit impliceert dat we als begeleiders moeten voorkomen dat kinderen/jongeren het geloof in eigen kunnen verliezen.

Volgens Aerden kunnen we dit realiseren door **"ervoor te zorgen dat de ontvankelijkheid, de exploratiedrang, het steeds meer greep krijgen en het voelen waartoe je in staat bent, een dagelijkse ervaring is"**.

'Iedereen heeft wel een talent maar niet iedereen heeft de moed om het talent te volgen zonder te weten waar het toe leidt.'

Erica Long (Amerikaanse auteur)

Basiswerkers kunnen hier een belangrijke rol in spelen door ervoor te zorgen dat **kinderen/jongeren geconfronteerd worden met haalbare uitdagingen**. Hiermee bedoelen we uitdagingen die zich net iets boven het feitelijk ontwikkelingsniveau van de lerende bevinden en bereikt kunnen worden mits de nodige ondersteuning van en interactie met een meer bekwaam persoon. Dit kan de begeleider zelf zijn maar evengoed een peer die op dat vlak al iets verder staat.

b. Hefboomvaardigheden

Bij talent is het van belang om in de loop van je leven hefboomvaardigheden te ontwikkelen om meer uit je talent te halen. Deze hefboomvaardigheden maken het mogelijk **om je talent in te zetten in verschillende contexten**.

Het is mogelijk om je eigen talent te ondergraven als bepaalde hefboomvaardigheden niet goed ontwikkeld zijn. Zo lopen we in stresssituaties het risico om onze talenten te overdrijven. In zo een situaties kunnen hefboomvaardigheden van pas komen. Deze vaardigheden kunnen je helpen om onder druk effectief te blijven functioneren en niet 'door te schieten' daar waar je goed in bent.

Om hefboomvaardigheden op het spoor te komen, is het uiteraard belangrijk om zicht te hebben op de eigen talenten. Per talent kan je jezelf dan afvragen in welke context het talent tot ongewenste effecten leidt en welke vaardigheden je best kan ontwikkelen om effectiever te zijn in dergelijke situaties.

Zo kan iemand die gezegend is met een creatief talent er toch niet in slagen om goede ideeën aan te brengen omdat die niet aansluiten bij wat de situatie vereist. Een hefboomvaardigheid kan dan actief luisteren zijn wat maakt dat de continue stroom aan ideeën beter tot zijn recht zal kunnen komen.

Net zoals andere competenties, ontwikkelen deze intrapersonlijke vaardigheden zich niet van de ene dag op de andere. De **ontwikkeling gebeurt geleidelijk, doorheen een veelheid van ervaringen en in interactie met anderen**.

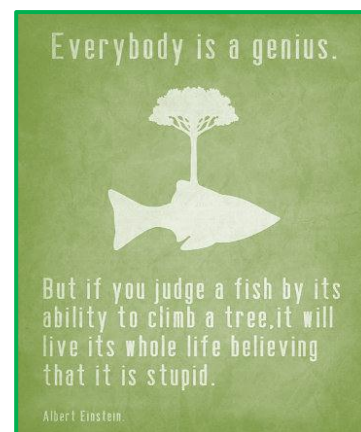
Het is de taak van de begeleiders om kinderen en jongeren te **helpen zichzelf te ontdekken** (leren wat hun sterke/zwakke punten zijn, wat hun motivaties zijn, welke karaktereigenschappen hen typeren, welke normen en waarden ze belangrijk vinden, ...) **en hen te leren om hier bewust mee om te gaan**.

Zij moeten de **aandacht van kinderen en jongeren richten, hen doelen en tussendoelen leren stellen** en zo de sterktes van elk kind, elke jongere tot ontwikkeling brengen. In '4. Instrumenten' reiken we een aantal tools aan, die kunnen helpen om dit leerproces zichtbaarder te maken.

3.4. Met een positieve bril naar kinderen/jongeren kijken

Om talenten te ontwikkelen moeten ze eerst willen gezien worden. Het opmerken van talenten vraagt de basiswerkers om **op een andere manier naar kinderen en jongeren te kijken**.

Waar het klassieke onderwijsstelsel (vanuit alle goede bedoelingen) vooral remediërend gaat werken met doelgroepkinderen en -jongeren, richt talentontwikkeling zich naar **alle kinderen en jongeren**. Deze verandering in blik gaat gepaard met een **verschuiving in pedagogische visie**. In dit concept grijpen basiswerkers elke informatie aan om meer te zien dan prestaties op zich. Men gaat op zoek naar wat eruit springt en wat élk kind, élk jongere uniek maakt. Er wordt gekeken naar welke capaciteiten kinderen en jongeren al bezitten om in de nieuwe context succesvol te handelen. Want als we willen ontwikkelen, helpt het om onze **aandacht te richten op waar nu al kracht zit**.

Die positieve houding kan **in het aanbod** schuilen (de mate waarin ruimte gelaten wordt voor inbreng van de kinderen en jongeren zelf, zie 3.2.' Ruimte laten voor initiatief van kinderen en jongeren') maar zeker ook **in de stijl die de begeleider aanneemt** (wat hij zegt of niet zegt, zijn toon, mimiek, houding, ...). Het gaat om een **soort 'onbevangenheid' waarmee hij in interactie treedt** met kinderen en jongeren. De mate waarin hij ruimte laat voor de ander en open staat voor alle elementen die deze persoon in een veelheid van situaties toont.

3.5. Talenten kunnen zien en ontwikkelen

Naast de 'verandering in blik', de bereidheid om te focussen op wat het kind of de jongere wel goed kan, is het ook belangrijk om talenten te kunnen zien en signaleren. Dit 'spotten' van talenten is niet even makkelijk en vraagt om een **brede observatie**. Om talenten te ontdekken is het belangrijk om **continu het volledige kind, de hele jongere te zien en niet te focussen op een bepaald deelaspect van de ontwikkeling**.

"Talent krijgt maar betekenis als anderen het waarderen."

Als meerdere partijen samenwerken om kinderen de juiste ondersteuning te bieden op vlak van talentontwikkeling, is het uiteraard belangrijk om een **gezamenlijke visie te bepalen**. Zo zitten alle partners van de Brede School op dezelfde kar en kijken ze min of meer met **dezelfde blik** naar het handelen van kinderen en jongeren.

Als partners van de Brede School regelmatig uitwisselen, is het mogelijk om een breder beeld te krijgen van de ontwikkeling van kinderen en jongeren. Elke partner ziet immers de lerende in een andere context wat voor verschillende gedragingen en dus ook voor verschillende observaties zal zorgen. (zie ook 3.6. 'Ouders meenemen in het talentenverhaal')

Ook de **dialogo an sich** kan heel **waardevol** zijn en kan tot nieuwe inzichten leiden. Door expertise uit te wisselen en geconfronteerd te worden met andere visies kunnen oogkleppen afvallen en kan het zijn dat reeds platgetreden paden geruimd worden voor een nieuwe weg dat beter tegemoet komt aan de noden en mogelijkheden van kinderen en jongeren.

AANDACHTSPUNTEN voor het zien van talent

- **Kunnen basiswerkers het talent bij kinderen en jongeren in voldoende mate herkennen?**
Neem basiswerkers mee in een brede, positieve kijk op kinderen en jongeren. Geef ze tools in handen om kinderen/jongeren te observeren.
- **Beschikken basiswerkers over voldoende instrumenten om de ontwikkeling van kinderen en jongeren goed te kunnen volgen?**

Heel wat partnerorganisaties hebben ervaring met het observeren, registreren en opvolgen van ontwikkelingen. Maak tijd om hierover uit te wisselen en reeds in gebruik genomen observatie-instrumenten naast elkaar te leggen.

Om talent te ontwikkelen is het belangrijk dat het kind/de jongere **zich zelf bewust is van het aanwezige talent** en van **het proces dat moet doorlopen worden** om zijn/haar talent te laten excelleren.

AANDACHTSPUNTEN bij het ontwikkelen van talent

- **Is het kind, de jongere zich bewust van de ontwikkeling van eigen talent?**
Benoem het talent, maak evoluties zichtbaar en bespreek ze met het kind/de jongere.
- **Leert het kind, de jongere zichzelf een doel te stellen en kan het omgaan met het feit dat daartoe kleinere tussendoelen moeten nagestreefd worden?**
- **Begeleiden basiswerkers kinderen en jongeren bij het stellen van persoonlijke ontwikkelingsdoelen?**
- **Op welke wijze worden kinderen en jongeren zelf betrokken bij het beoordelen en volgen van de eigen prestaties?**

Om de vorderingen van kinderen zichtbaar en bespreekbaar te maken kan een portfolio een nuttig werkinstrument zijn (zie 4. 'instrumenten').

TROTS ZIJN DOET GEEN ZEER belicht het werken met trotsdozen in de basisschool van Ingelmunster. Zo besteden ze meer aandacht aan talenten en werken ze aan het zelfvertrouwen van kinderen. Meer weten? Neem een kijkje op www.klasse.be/tvklasse/17859-Trots-zijn-doet-geen-zeer

3.6. Ouders meenemen in het talentenverhaal

Ouders spelen een belangrijke rol bij de talentontwikkeling van hun kinderen. Kinderen en jongeren brengen immers veel tijd door in hun gezin en ouders kunnen hen dus door de jaren heen **enthousiasmeren, stimuleren en begeleiden** om hun talenten te ontwikkelen. Brede Scholen kunnen ouders **ondersteunen bij talentondersteunend gedrag** thuis. Het is van belang dat ouders bewust zijn op welke manier ze een positieve rol kunnen spelen bij de talentontwikkeling van hun kinderen. Dit kan door als Brede School het goede voorbeeld te geven aan ouders hoe ze het doorzettingsvermogen van kinderen en jongeren stimuleren en hun waardering laten blijken, door met ouders in gesprek te gaan over het creëren van een talentrijke omgeving of door het aanreiken van materiaal dat de interactie tussen kinderen en ouders over hun talenten stimuleert.

Bovendien zien ouders hun kinderen in een andere context waar ze mogelijk andere talenten ontwikkelen. Soms zijn ouders niet op de hoogte van bepaalde talenten die zichtbaar worden op school of in een andere organisatie. Het 'talentenplaatje' is dan ook pas compleet als ouders en de organisaties uit de Brede School **met elkaar in gesprek gaan** hierover.

4. Instrumenten

Talenten zien en signaleren is niet altijd even gemakkelijk. Observatie door de betrokkenen en het gebruik van een **goed instrumentarium** is dus nuttig in functie van talentontwikkeling. We sommen hier een aantal instrumenten op die hierbij kunnen helpen.

4.1. Mijn portret

'Mijn Portret' is een kindvolgsysteem om kleuters gericht te observeren en van daaruit te reageren. Dit instrument werd ontwikkeld om de talenten van kleuters te ontdekken, te zoeken naar de interessegebieden van elke kleuter en zijn of haar relaties met anderen. Dit instrument maakt een aanpak op maat van elk kind mogelijk. Het ingevulde portret inspireert tot acties en interventies om de ontwikkeling van het kind te bevorderen. Hier zijn het welbevinden en de betrokkenheid van het kind steeds het richtpunt.

Doordat zowel ouders, leraren en begeleiders dit portret kunnen in- of aanvullen biedt dit een kapstok om de communicatie tussen ouders en de begeleider of tussen begeleiders onderling te verrijken.

<http://www.averbode.be/mijnportret>

4.2. Digitaal portfolio 'My digital me'

MY DIGITAL ME Junior is een digitaal portfolio dat leerlingen in het basisonderwijs en in de eerste graad van het secundair onderwijs wil helpen om hun eigen talenten te ontdekken en in kaart te brengen.

De bedoeling is om leerlingen te laten reflecteren over hun competenties en hun interesses en dit met het oog op het stimuleren en versterken van het zelfreflectieproces en het levenslang leren. MY DIGITAL ME Junior is ontwikkeld als instrument dat kan bijdragen bij de zelfconceptverheldering van de leerling. In MY DIGITAL ME Junior staat dan ook de leerling centraal. Hij neemt het heft in handen om over zijn eigen talenten te reflecteren en wordt daarbij begeleid door de leerkracht.

<http://www.mdmjunior.be/#/home>

4.3. Talentenarchipel

De talentenarchipel werd ontwikkeld als bril om naar talenten van kinderen te kijken. Het ondersteunt leerkrachten bij het breed kijken naar kinderen en hun ontwikkeling en helpt kinderen om hun talenten te ontdekken en benoemen. Het is opgebouwd uit verschillende eilanden, die samen één geheel vormen. Elk eiland heeft een bijzondere vorm en een bijzondere betekenis (opsommen eilanden?: taaleiland, denkeiland, muziekeiland, sameneiland, wereldeiland, beeldeiland, fijneiland, beweueiland en ondernemerseiland.). Na een korte introductie worden de kinderen uitgedaagd om aan te geven wat ze er graag zouden doen en gaan ze ook effectief aan de slag.

<http://www.talentenarchipel.be/>

4.4. Het Studies – TaPasSesment

Het Studies-TaPasSessment™ is een dynamisch competentie- & context overschrijdend assessment ter wereld, dat specifiek voor studenten, de unieke combinatie van Talent & Passie in beeld brengt. Het TaPas™ van studenten wordt in beeld gebracht in relatie tot dat wat iemand existentieel drijft. Het inzicht in het TaPas™ vormt de basis voor de professionele ontwikkeling en voor het maken van betere studie- & loopbaankeuzes.

<https://www.tapascity.com/#page/tapasassessment>

5. Literatuur

In onderwijsbibliotheek van Onderwijscentrum Brussel

- Bouwen, G. & Meeus, M. (2012) Vuur werkt: met talent toekomst maken. Lannoo campus, Leuven.
- Dewulf, Luk (2012) Ik kies voor mijn talent – toolbox voor jong talent. Uitgeverij Lannoo, Tielt.
- Dewulf, Luk (2010) Ik kies voor mijn talent. Uitgeverij Lannoo, Tielt.

Andere boeken

- Jacobs, An (2011) Met talenten aan de slag – van theoretische basis tot concrete lespraktijk. Abimo, Sint-Niklaas.

Websites

- Werken vanuit je talent. Talentenwerkboek.
<http://www2.vlaanderen.be/loopbaanontwikkeling/docs/Talentwerkboek.pdf>
- Alles is talent. Handreiking talentontwikkeling – proces.
http://www.sardes.nl/uploads/publicaties_bestanden/Alles_is_Talent_deel1.pdf
- Alles is talent. Handreiking talentontwikkeling – instrumenten.
http://www.sardes.nl/uploads/publicaties_bestanden/Alles_is_Talent_deel2.pdf
- Alles is talent. Handreiking talentontwikkeling – ouders en school.
http://www.sardes.nl/uploads/publicaties_bestanden/Alles_is_Talent_deel3.pdf
- Go4talent. Talenten in het onderwijs – een roadmap als reisgids.
<http://go4talent.files.wordpress.com/2012/08/roadmap-kul-2e-druk-integraal.pdf>

